

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายที่ดิน

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

คดีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามเป็นเอกชนยื่นฟ้องหัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ที่ ๑ ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ๕ (นครศรีธรรมราช) ที่ ๒ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ อ้างว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสามเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตาม ส.ค. ๑ คนละหนึ่งแปลง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามทำลายหรือถอนพืชผลอาสินสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พื้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้น ๆ อยู่ในสภาพเดิม โดยอ้างว่าสำนักงานที่ดินได้ยกเลิกคำขอออกโฉนดที่ดินทั้งสามแปลงแล้ว และเป็นที่ดินที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทต่อเนื่องกันมาก่อนปี ๒๕๕๙ และก่อนมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ที่ดินพิพาทจึงไม่ใช่ที่อุทยานแห่งชาติและไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ ผู้ฟ้องคดีทั้งสามอุทธรณ์คำสั่ง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รื้อถอนป้ายประกาศ ต้นไม้พร้อมสิ่งก่อสร้าง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ให้การว่า บริเวณที่พิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ และสำนักงานที่ดินได้ยกเลิกคำขออออกโฉนดที่ดินตาม ส.ค. ๑ ทั้งสามรายแล้ว ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน ส.ค. ๑ ในเขตอุทยานแห่งชาติมีความเห็นว่า ผู้แจ้ง ส.ค. ๑ ทั้งสามรายได้ทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์แล้ว การครอบครอง จึงสิ้นสุดลง ผู้ฟ้องคดีทั้งสามจึงไม่ใช่ผู้มีสิทธิครอบครองที่จะขอกออกเอกสารสิทธิได้ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตลอดจนการปิดป้ายประกาศบริเวณที่ดินพิพาทจึงชอบด้วยกฎหมาย เห็นว่า แม้เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้สืบเนื่องมาจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ใช้อำนาจตามกฎหมายดังกล่าวออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามทำลายหรือถอนพืชผลอาสินสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พื้นอุทยานแห่งชาติ แต่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามก็อ้างว่าที่ดินที่ให้รื้อถอนหรือปรับสภาพนั้น เป็นที่ดินของตน ไม่ใช่ที่อุทยานแห่งชาติ อันเป็นกรณีโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน ทั้งความมุ่งหมายของผู้ฟ้องคดีทั้งสามที่ฟ้องต่อศาล ก็เพื่อให้ศาลรับรองคุ้มครองสิทธิในที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสาม การที่ศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งตามคำขอของผู้ฟ้องคดีทั้งสามได้นั้น ศาลจำต้องพิจารณาให้ได้ความเสียก่อนว่าที่ดินพิพาทผู้ฟ้องคดี ทั้งสามเป็นผู้มีสิทธิครอบครองตามที่กล่าวอ้างหรือเป็นที่อุทยานแห่งชาติเป็นสำคัญ แล้วจึงจะพิจารณาประเด็นอื่นได้ต่อไป จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม